

פברואר 2026

תכנית מלגות ות"ת לדוקטורנטים מצטיינים מאוכלוסיות המגוון והפרפריה החברתית-כלכלית¹

(במקום התכניות הנפרדות לחברה ערבית, חברה חרדית, יוצאי אתיופיה ומלגת לבציון)

הנחיות-תשפ"ז

מטרת התכנית

תכנית זו פועלת בהתאם להחלטת ות"ת מיום 20.3.2024 העוסקת בעדכון מערך תכניות מלגות ההצטיינות המיועדות לאוכלוסיות גיוון ופרפריה חברתית-כלכלית.

התכנית מיועדת לתמוך ולעודד סטודנטיות וסטודנטים מצטיינים מאוכלוסיות המגוון (בני החברה הערבית, בני החברה החרדית ויוצאי אתיופיה) וכן סטודנטיות וסטודנטים מצטיינים מהפרפריה החברתית-כלכלית, לפנות ללימודי תואר שלישי באוניברסיטאות המחקר בישראל המתקצבות על ידי ות"ת, לאפשר להם להקדיש את מלוא זמנם ועיסוקם ללימודים ולמחקר במסגרת לימודי הדוקטורט, ולהרחיב בטווח הארוך את מספר חברי הסגל האקדמי מאוכלוסיות אלה במדינת ישראל.

מסמך זה מנוסח בלשון זכר מטעמי נוחות בלבד.

בכל מקום בו הפנייה במסמך מנוסחת בלשון זכר, הכוונה לגברים ולנשים כאחד.

מאפייני התכנית

1. הזוכים בתכנית ייבחרו על בסיס קריטריונים של מצוינות אקדמית, ובכלל זה, המלצות, פרסומים אקדמיים, השתתפות בכנסים בינ"ל, זכייה בפרסים ומלגות, הוראה, מחקר המועמד והתרשמות כללית מהמועמד ומהפוטנציאל שלו להשתלב בעתיד כסגל אקדמי, באמצעות ועדת שיפוט שתורכב על פי נהלי מל"ג/ות"ת.

2. ות"ת מעניקה מדי שנה עד 37 מלגות תלת-שנתיות לדוקטורנטים מצטיינים מאוכלוסיות הגיוון

ומהפרפריה החברתית-כלכלית, מתוכן מוקצות:

13 מלגות לבני החברה הערבית

5 מלגות לבוגרי החינוך החרדי

2 מלגות ליוצאי אתיופיה

5 מלגות לפרפריה חברתית-כלכלית (מלגת "לבציון")

12 מלגות – סל תחרותי. במלגות אלה יוכלו לזכות מועמדים מכל 4 האוכלוסיות על בסיס הצטיינותם האקדמית.

¹ בהתאם להחלטת ות"ת מישיבתה ביום 20.3.2024

ועדת השיפוט איננה מחויבת לחלק את סך המלגות שנקבעו לה במכסה מראש, במידה ומצאה כי איכות המועמדים אינה עונה על דרישותיה וציפיותיה לקבלת מלגות אלה. עוד יצוין כי ועדת השיפוט אינה מחויבת להתחשב בסדר העדיפויות ששלח המוסד (ראה סעיף 1 אופן ההגשה).

III. גובה המלגה יעמוד על כ-62,200 ₪ לשנה, למשך שלוש שנים אקדמיות.

IV. גובה השתתפות ות"ת במימון המלגות יעמוד על 52,200 ₪ לשנה, יחד עם דרישה להשתתפות מצד המוסד האקדמי בגובה של 10,000 ₪ לשנה שישולמו לכל מלגאי.

V. בנוסף, תעמיד האוניברסיטה לרשותו של כל מלגאי סכום שנתי של 10,000 ₪, לכיסוי הוצאות מחקר כגון: צילומים, נסיעות, תוכנה, פרסום והוצאה לאור.

VI. כל מוסד יגיש עד 15 מועמדים לתכנית המלגות. על פי ההנחיות הבאות:

עד 5 מועמדים מהחברה הערבית

עד 3 מועמדים בוגרי החינוך החרדי²

עד 2 מועמדים יוצאי אתיופיה

עד 5 מועמדים מהפריפריה החברתית-כלכלית על בסיס ההגדרה שנקבעה בוות"ת ב-17.2.21 לעניין תכנית המלגות ע"ש נחמיה לבציון. בהגדרה ייכללו מועמדים אשר בית ספרם האחרון בפיקוח משרד החינוך במדד טיפוח 7-10 של משרד החינוך³, או מועמדים שמקום מגוריהם בתקופת לימודיהם התיכוניים היה באזור סטטיסטי הנכלל באשכולות 1-4 של המדד הכלכלי החברתי של הלמ"ס (ניתן להיעזר במפה זו).⁴

על המוסד לציין לאילו מבין 4 האוכלוסיות משויך המועמד.

האחריות לבחירת המועמדים תהיה בידי המוסדות המגישים. הגשת רשימת המועמדים לות"ת תיעשה בהתאם להנחיות המפורטות בקול הקורא ותלווה בדברי הסבר על תהליך הבחירה והתחייבות על קיום התנאים הדרושים.

תנאים כלליים להגשת מועמדות

1. המלגות מיועדות למועמדים מאוכלוסיות הגיוון כמפורט ב"מטרות התכנית".
2. המלגה מיועדת אך ורק לבעלי אזרחות ישראלית או לבעלי מעמד של "תושב קבע".
3. עבודת הדוקטורט מתבצעת באחת מאוניברסיטאות המחקר בישראל.
4. למלגה יוגשו מועמדים שיש להם מנחה לדוקטורט ותכנית מחקרית, ושסיימו את לימודי התואר השני עד 5 שנים קודם להגשת מועמדותם למלגה, או סטודנטים במסלול ישיר לדוקטורט.

² בהתאם להגדרה:

בוגרי חטיבה עליונה במוסד חינוכי* המצוי בפיקוח החרדי של משרד החינוך*.

* המוסד החינוכי אשר יבחן הינו המוסד החינוכי האחרון בו למד/ה התלמיד/ה במסגרת מערכת החינוך בישראל (בהתאם לרשימות באתר המופיע בהערה מס' 3 להלן).

³ את המידע ניתן למצוא באתר: <https://shkifut.education.gov.il/national>

⁴ מועמד שאינו עומד בקריטריונים אלה, יוכל להגיש בקשה חריגה לקבלת המלגה באמצעות מכתב קצר המציג את הרקע החברתי-כלכלי ממנו בא (את הדברים ניתן לכלול במכתב האישי אותו מתבקש המועמד להגיש כמצוין בסעיף 3.3 ב"אופן ההגשה").

5. למועמדים יתרה של כ- 3 שנים לדוקטורט.
6. המלגה תינתן למלגאים עבור לימודים באותו מוסד שהגיש את הבקשה עבורם.
7. מתן המלגות הינו בכפוף לסעיף 11 לכללי המועצה להשכלה גבוהה בדבר זכויות הסטודנט (התאמות עקב טיפולי פוריות, היריון, לידה, אימוץ או קבלת ילד למשמורת או אומנה), תשע"ב- 2012 ובהתאם לחוק זכויות הסטודנט. בגין לידה/חופשת לידה, תוארך תקופת המלגה ב-15 שבועות ותינתן תוספת כספית בהתאם.
8. בהתאם להחלטת ות"ת מיולי 2021 המוסדות יפעלו לשדרוג, שיפור והקמת מערכות מחשוב, מידע ואיסוף נתונים באשר למלגה, לרבות מידע ומעקב אחר מועמדים וזוכים.
9. בהתאם למדיניות מל"ג/ות"ת בנושא שוויון מגדרי, יש לגייס מספר שווה של נשים לתכנית. במידה ולא נמצאו מועמדות מתאימות, יתבקש המוסד להביא דברי הסבר נלווים.
10. על המוסדות והמועמדים לעמוד בכל תנאי התקנונים של תכניות המלגות.

אופן ההגשה

יודגש כי תיקי המועמדים וטופסי ההגשה יוגשו באופן מקוון בהתאם להנחיות שיועברו ע"י ות"ת באמצעות לשכת הרקטור של המוסד המגיש ולא באופן עצמאי ע"י המועמדים.

להלן המסמכים הנדרשים להגשה:

1. רשימת המועמדים, המדורגים ע"פ סדר העדיפויות של האוניברסיטה (בהתאם ל**טופס** האקסל המצורף).
2. מכתב חתום ע"י הרקטור ובו דברי הסבר בנוגע לתהליך בחירת המועמדים: שיקולי המוסד בהגשת כל מועמד, תרומת המחקר שלו וכדומה, וכן התחייבות בנוגע לעמידת המועמדים והמוסד בתנאי התכנית.
3. עבור כל מועמד, תיק מועמד (בפורמט pdf, קובץ אחד לכל מועמד), הכולל:
 - 3.1 **טופס הגשה** מלא וחתום על ידי המועמד.
 - 3.2 קורות חיים של המועמד (עד 2 עמודים, כולל פרטי קשר ופירוט אודות השכלה אקדמית, השתתפות בכנסים בינ"ל, זכייה במלגות/מענקים/פרסים הצטיינות וכל מידע רלוונטי אחר).
 - 3.3 מכתב אישי (עד עמוד) מהמועמד לחברי הוועדה בו הוא מתבקש לכתוב בסגנון חופשי (ולא פורמאלי) על הרקע האישי והמקצועי והתאמתו לתנאי המלגה (כמלגה המיועדת לסטודנטים מאוכלוסיות מגוון ופריפריה חברתית-כלכלית) ועל תחום מחקרו.
 - 3.4 תעודות סיום של התארים הקודמים וגיליונות ציונים לתארים ראשון, שני ושלישי.
 - 3.5 תקציר עבודת המאסטר
- מועמדים שהתקבלו למסלול הישיר לדוקטורט יגישו תקציר הישגיהם במחקר (עמוד אחד עד שנים).
- 3.6 רשימת פרסומים הכוללת הפרדה בין מאמרים שפורסמו/התקבלו לפרסום, ומאמרים שהוגשו ונמצאים בשיפוט, תוך ציון "התרומה" של המועמד/ת לפרסום. נא לכלול קישורים למאמרים היכן שניתן
- 3.7 תכנית המחקר לדוקטורט (עד 4 עמודים בעברית או באנגלית, כולל תרשימים וגרפים, לא כולל ביבליוגרפיה) ותקציר (כ-450 מילים)

3.8 שניים-שלושה מכתבי המלצה חתומים (באורך מקסימלי של עד 2 עמודים כל אחד) מאנשי אקדמיה בכירים המכירים את המועמד, ופרטים אודות הממליץ (תחום, מוסד וכו'), והקשר שלו עם המועמד. לפחות אחת מן ההמלצות תהיה ממנחה הדוקטורט. ההמלצות לא יהיו בנות יותר משנתיים.

3.9 פירוט מלא אודות מקורות מימון נוספים כגון שכר ו/או מלגה נוספת. על מנת להבטיח מניעת כפל תקצוב, יודגש כי במקרים בהם זכה המלגאי במלגות או מענקים שמקורם בתקצוב ציבורי ישראלי בנוסף למלגה זו, יהיה על המועמד לבחור במלגה/מענק אחד בלבד.

תיקי המועמדים הכוללים את כל המסמכים המוזכרים לעיל, יישלחו עד לתאריך ה- 1.6.2026 על ידי רכזי המלגות המוסדיים לות"ת, באמצעות מערכת המלגות הממוחשבת.

תנאים למימוש המלגה

1. המלגאי מתחייב כלפי המוסד -
 - לעבור משלב א' לשלב ב' של הדוקטורט (אישור הצעת המחקר), בתוך שנה לכל היותר ממועד הגשת המועמדות.
 - לסיים את עבודת הדוקטורט תוך חמש שנים מיום הגשת תכנית המחקר, כאשר מתן המלגה הינו לתקופה של שלוש שנים לכל היותר.
 - לבקש את אישור האוניברסיטה, לכל הפסקה בעבודת המחקר לתקופה של ששה חודשים או יותר. בכל מקרה לא ניתן להקפיא את המלגה ליותר משנה אחת.
2. האוניברסיטה מתחייבת כלפי ות"ת -
 - להביא לידיעת המלגאי את תנאי התוכנית ואת חובותיו וזכויותיו בהתאם אליהם.
 - לשלם למלגאי לכל הפחות את סכום המלגה השנתי, וזאת בכפוף לעמידת המלגאי בתנאים התכנית
 - לא להעסיק את המלגאי על חשבון המלגה.
3. הענקת המלגה בשנה השנייה והשלישית מותנית בפעילותו האקדמית של המלגאי ובהעברת הדיווח על פעילות זו, כמפורט בהמשך.

4. ועדת השיפוט שומרת לעצמה את הזכות לבחון את מקורות התקצוב הנוספים של המלגאי. על מנת להבטיח מניעת כפל תקצוב, יודגש כי במקרים בהם זכה המלגאי במלגות או מענקים שמקורם בתקצוב ציבורי ישראלי בנוסף למלגה זו (לרבות מלגות ות"ת נוספות) יהיה על המועמד לבחור במלגה/מענק אחד בלבד. האוניברסיטאות מתבקשות לפרט בטופס המועמדים את מלוא המידע הרלוונטי בנושא זה.

5. בתום כל שנה אקדמית תגיש האוניברסיטה לות"ת דו"ח שנתי הכולל את המידע הבא -

- בהתאם להחלטת ות"ת מיום 25.9.24, במקום הגשת דו"חות שנתיים לות"ת עבור כל הזוכים במלגה, הפעילים באותה שנה אקדמית, המוסדות האקדמיים שמועמדיהם זכו במלגה יידרשו בתום כל שנה אקדמית לבצע מעקב אקדמי אחר הזוכים. המעקב האקדמי יכלול דיווח על פעילותם המחקרית והאקדמית של המלגאים (התקדמות במחקר, הוראה בקורסים, מאמרים, כנסים, הנחיית סטודנטים לתארים מתקדמים וכיו"ב).
- בתום בחינת הדיווחים של כל המלגאים מהמוסד באותה שנה (המלגאים הפעילים, כולל אלו המסיימים באותה שנה), יישלח הרקטור למינהל ות"ת את פירוט שמות המלגאים הממשיכים והמסיימים (כולל מידע רלוונטי בנוגע להפסקת לימודים, סיום לימודים, חל"ד, חל"ת וכיו"ב) וכן אישור שבוצע מעקב אקדמי כאמור לעיל, כולל פרטים לגבי הגורם האקדמי במוסד אשר בחן את הדיווח האקדמי.
- לצורך ניטור ובקרה, רשאי הצוות המקצועי במל"ג/ות"ת לבקש מן המוסדות סיכום של תהליך המעקב האקדמי.
- דיווח תקציבי - בנוסף יעבירו המוסדות לות"ת דיווח כספי על התשלומים שהועברו לכל המלגאים הפעילים שנת הלימודים הנוכחית, בכל שנות המלגה, חתום על ידי מנהל הכספים של האוניברסיטה בהתאם להנחיות אגף התקצוב של ות"ת. על סמך הדיווח הנ"ל, תעביר ות"ת לאוניברסיטאות בסוף שנת הלימודים את כספי המלגות בגין השנה כולה עבור כל המלגאים.